

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 380435

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) X (5)

BUENOS AIRES, 17. JULIJA (JULIO) 1952

No. (Štev.) 26.

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

Eisenhowerjeva politika

Konvencija republikanske stranke se je končala s presenetljivim zaključkom: general Eisenhower je bil izvoljen za kandidata stranke in to pri prvem glasovanju z 614 glasovi. Ko se je videlo, kakšen je izid, so Taftovi pristaši sami predlagali, da naj se vsi glasovi štejejo za Eisenhowerja in tako je bila njegova izvolitev z 845 glasovi takorekoč soglasna. Taft je održal samo 280 glasov, Warren 77 in MacArthur 4.

Izid je res pomemben, ker so pri prvih zasedanjih konvencije nastopili močni tokovi proti Eisenhowerju, proti njemu sta nastopila oba glavna govornika, general MacArthur in bivši predsednik Hoover, proti je bilo tudi doseganje vodstva stranke. Toda Eisenhower je prodiral in s tem postal ne samo kandidat za predsednika republike, ampak tudi sam vodja stranke, čigar prvi ukrepi so sedaj ti, da spreminja sestavo vodstva republikanske stranke same, kamor določa sedaj svoje ljudi.

Povsod se je sedaj začelo pojavljati vprašanje, kakšna bo Eisenhowerjeva politika, ako postane predsednik Združenih držav. Kakšna bo ta politika so na zunaj nakazali najbolj bučno vodilni državniki v Evropi, zlasti onih držav, ki so članice Atlantske obrambne zveze. V Londonu se je Churchill zadovoljen lahko nasmehnil, v Parizu so ugotovili, da se bodo nadaljevali krediti za oboroževanje v Evropi, v Italiji je bilo isto, v Bonnu pa je kancler dr. Adenauer, ki je abstinent, za en dan prekinil abstinenco in naročil buteljko konjaka. Tako so v Evropi dali odgovor na vprašanje, kakšna bo ameriška zunanja politika za dobo prihodnjih štirih let. Atlantska obrambna zveza se bo razvijala naprej in gradila skupno obrambno silo, to je vojsko, za katero je Hoover na konvenciji stranke trdil, da ni drugega ko "fantom". Mac Arthur pa je navajal, da se evropskih narodov ne spleča braniti, ker ni v njih prave volje za borbo.

Če bi se dalo iz okoliščin to stališče še nekoliko bolj osvetliti, tedaj bi lahko sklepali, da bo ta skupna ameriška in evropska fronta še nekoliko bolj radikalna v borbi proti komunizmu, kakor pa je to bila ameriška politika že dosedaj. Kot ev. bodoči državni tajniki v Eisenhowerjevi vladi se navajajo imena Foster Dulles, Thomas Dewey in bivši vodja odseka za pomoč Evropi — Hoffmann; imena vseh teh so povezana ne samo z jasnimi izjavami proti komunizmu, ampak tudi že z uspešnimi akcijami v tej smeri. John Foster Dulles je avtor mirovne pogodbe z Japonsko, prve svetovne mednarodne pogodbe, ki se je zaključila brez sovjetov; Dewey zagovarja v stranki stališče ostrega nastopa proti sovjetom v Aziji, ne da bi to pomenilo umik ameriških sil iz Evrope, Hoffmann pa je znan po svojih radikalnih obsodbah sovjetov.

Vprašanje pa je, kako bo ta vlada v notranjosti zasidrala sile, ki so nujne za ohranitev te smeri, ki je bila vodilna že pod demokratsko administracijo. Finančni in socialni pogoji bodo narekovali in to s še večjo silo, kakor pa je bilo pod Trumanom. Trumanova politika bremen (pa tudi že Rooseveltova) je bila, da naj nosi največ bremen kapital, zaščitijo pa naj se pravice delavskih strokovnih organizacij. Republikanska stranka zagovarja pri tem stališče zaščite vseh v enaki meri in stavlja meje zahtevam delavstva. Zakoni proti premoči strokovnih delavskih organizacij nosijo celo Taftovo ime. Ravno te dni se končuje največji delavski štrajk, kar jih pomni ameriška kovinska industrija in sicer tako, da se delavstvo po tem sporu postavlja ob stran Trumana in proti Eisenhowerju in republikanski stranki.

Toda v tej notranji borbi ima Eisenhower na svoji strani velikega zaveznika in to je ameriški GI (veteranar) iz zadnje svetovne vojne. Kakor je bil ta odločen v prvi njegovi volilni borbi in mu prinesel republikansko diktaturo, tako bo v veliki meri odločeval pri volitvah na prvi tork v novembru.

Jugoslavija kot "adut" v borbi s Sovjeti

"Katolicki Serwis Prasowy" iz Chicaga, prinaša v junijski številki, govor dr. Ripa ki ga je govoril po Radio W.F.J.L. v Chicagu.

O Jugoslaviji je povedal sledeče: "Jugoslavlani so zelo pomemben vojaški material, ker so disciplinirani, znajo mnogo prenesti in nimajo mnogih potreb. V tem pogledu spominjajo na turške vojake.

Je še nekaj pomanjkljivosti v oboroževanju in opre. Toda te pomanjkljivosti je lahko odstraniti s pomočjo Amerike, ki jim pošilja ogromno oborožitveni material.

Mnogo bolj značilna je zadeva, kako gleda se more Tito zanesti na svoje vojake, sinove kmetijskega stanu, ki je sovražno razpoložen do režima.

Toda odgovor na to je lahek. V slučaju vojna z Bolgarijo, Rumunijo ali Madžarsko, bi se jugoslovanska vojska borila hrabro vsled prirojenega patriotizma. V slučaju notranjih uporov pa je računati z množičnimi pobegi v gore, kjer že sedaj delujejo partizanske edince.

Jugoslovanski vojni strokovnjaki so mnenja, da se napada od strani katerekoli satelitske države ni bati. Ako bi pa prišlo do napada, je to mogoče le z znatno pomočjo sovjetskih oklepni divizij. Strokovnjaki pravijo da bi se Moskva poslužila taktike, kakor se je je l. 1941 Nemčija in bi vrgla številne tankovske divizije iz Bulgarije, da bi se razbile jugoslovanske sile, ki bi bile zbrane v dolini Morave in se odrgale od Grčije in Egejskega morja. Zato sledi Jugoslavlani tako pozorno vsem dogodkom v Bolgariji.

V sedanjem trenutku ni nobenih znakov, ki bi kazali da grozi napad s te strani. Vesti, ki jih širi glede tega jugoslovanska režimska propaganda po tisku ali radiu, imajo le ta cilj, da bi izzvale v Jugoslaviji sovražno razpoloženje do Bolgarije in Albanije. Obenem pa imajo namen opravičevati vedno večjo ameriško pomoč.

Ako gre za rapoloženje ljudstva in vpliv, ki izvira iz bivših političnih strank, je položaj popolnoma drugačen na Hrvaškem in v Sloveniji od onega v Srbiji. Slovenci in Hrvati so po veliki večini republikanci. Srbi so pa ostali zvesti dinastiji Karadžordževićev, čeprav kralj Peter ne uživa popularnosti. Narod mu očita, da je januarja leta 1945. pod pritiskom V. Britanije zapustil generala Mihajlovića in izročil vladu v roke Titu. Tudi kraljeva poroka z grško kneginjo je bila sprejeta z nevoljo (Stara srbska prislovica pravi: "Vse zlo za Srbijo prihaja od grških kneginj").

Slovenska ljudska stranka (Dr. Krek, njen glavni predstavnik biva v Združenih Državah) uživa velik ugled v Sloveniji. Na Hrvaškem je dr. Maček zelo po-

Nekaj podatkov o ameriških republikancih in demokratih

Republikanska stranka v USA obstoja od l. 1854, ko je kot taka nastopila zlasti za odpravo suženjstva. L. 1860 je dobila prvič večino v obeh zbornicah ter dobila svojega prvega predsednika Abrahamo Lincolna. Najznamenitejši republikanski predstavniki v amer. zgodovini so bili: general Grant, McKinley, Theodore Roosevelt, Howard Taft, Harding in Coolidge. Zadnji rep. predsednik USA je bil l. 1932 Hoover. Od tedaj dalje je bila na krmilu demokratska stranka.

Republikanska stranka je imela za konvencijo v Chicagu sedem kandidatov: Taft, Eisenhower, Warren, Stassen, Mc Keldin, MacArthur in Wedemeyer. Šef stranke je bil Taft, ima 63 let in je sin umrlega preds. Howarda Tafta. L. 1938 je prišel v senat in je znan po Taft-Hartleyevem zakonu proti delavskim stavkam.

Je eden skrajnih desničarjev stranke. Eisenhower, sedaj šef rep. stranke, je skozi in skozi vojak, star 61 let in desničarsko usmerjen. L. 1948 se je odpovedal generalski uniformi ter postal preds. kolumbijske univerze. Lansko le-

pularen. Vendar je ta popularnost bolj radi njegove osebe kot radi stranke, ki jo predstavlja.

V Srbiji so pa bivše stranke izgubile na ugledu, ker so njihovi voditelji (Trifunović za radikale in Milan Grol za demokrate) priznali Tita in se vrnili v Jugoslavijo, kjer sedaj životarijo. Zelo popularna je ostala stranka malih posestnikov in njen predsednik Milan Gavrilović, ki prebiva točasno v USA.

Jugoslovansko ljudstvo prav malo ve o tem, kar se dogaja med jugoslovansko emigracijo. Izvedelo je le o sporu med politikami in to, da ni mogoče ustvariti enotnega tabora med emigranti. To samo povečuje že obstoječe težave in otežuje vedno bolj pomembno protitovsko akcijo narodnega značaja. Zelo se žuti pomanjkanje osebnosti, ki bi bila popularna kot je bil svoj čas general Mihajlović. Ravnogorsko gibanje skuša premagati pobitost, ustanavljajoč resnično demokratične krožke; njegovi dosedanja uspehi so pa zelo majhni, ker mu manjka sleherni pomoč.

Zapad se poslužuje Tita kot "aduta" v evropski igri proti Sovjetom. In zares bi bil zapadnjakom "adut", ako bi Tito predstavljal kako idejo, ali ako bi užival zaslombo naroda. V sedanjem trenutku pa živo spominja nekoga slavnega albanskega voditelja, ki je, vprašan, ali drži z Italijo, Avstrijo ali Rusijo, kratko odgovoril: "Denar sprejemam od vseh, toda delam to, kar se mi zdi v danem trenutku najboljšo."

Tito vodi svojo politiko ravnovesja, zaenkrat še z uspehom; toda prišel bo trenutek, ko se bo pokazalo, da se njegov režim opira na umetne in trhle noge in tedaj bo Zapad to zelo drago plačal.

Danes si še ne smemo dovoljevati zadnjega tveganja. Priprave proti sovjetski Rusiji morajo biti izpeljane resno in oprte na varne in gotove temelje. Ako naj bo eden teh temeljev Jugoslavija, tedaj mora Tito prelomiti z boljševiškim sistemom ene same stranke in dovoliti drugim skupinam, da sodelujejo v vladi. Nehati mora vladati s terorjem in mora dobiti zaslombo širokih ljudskih množic.

Doslej ni Tito storil še prav ničesar v smeri priznanja prostosti, po kateri tako kopni jugoslovansko ljudstvo. Gospodarsko, politično in socialno življenje v Jugoslaviji se opira na prav iste sovjetske metode in ravni kot druge satelitske države v srednjevzhodni Evropi. Zahodne velesile so se pečale z jugoslovanskim problemom doslej, žal, le z vidika bodoče udeležbe jugoslovanskega vojaka v evropski vojski — niso se pa zmele kako bi se pokazale njihove nade zavožene in iluzorne, ako se notranji položaj v Jugoslaviji temeljito ne spremeni".

to je postal šef NATO in se je šele 6. januarja t. l. izjavil za republikanca. Stassen je sedanji predsednik pensilvanske univerze, star 44 let, tudi desničar ter eden najboljših strankinih zunanjih politikov. Imel je veliko možnost kot "tretji" človek. MacArthurja so smatrali tudi kot "tretjega" človeka, Taft pa

MESEC IN POL PO TRŽAŠKIH VOLITVAH

TRST. 5. julija. Mesec in pol je od tržaških volitev, pa so že skoro pozabljene, dasi so posebno za nas Slovence pomenile dogodek, o katerem bi bilo vredno obširno razpravljati in razmišljati. Razmišljati predvsem o tem, kje je vzrok, da kljub propagandi večina tržaških Slovencev ni volila slovenskih list ter je raje oddala svoje glasove italijanskim zastopnikom, gotovo predvsem tistim, ki se bore za ohranitev Tržaškega ozemlja. Globoko bi se bilo treba zamisliti ob tem, da je Slovenska narodna lista dobila 500 glasov več kot pri prejšnjih volitvah pred 3 leti ter da je to povišanje predvsem zaradi pridobitev v sredi mesta in ne

El Presidente de la Nación inaugura el Policlínico "17 de Octubre"

Con el plan oportunamente trazado por la Señora Eva Perón, la Fundación que lleva su nombre procederá a habilitar un nuevo y monumental policlínico. Se denomina "17 de Octubre" y se halla ubicado en el partido de Cuatro de Junio, provincia de Buenos Aires.

La ceremonia, que se realizará el día 19 de Julio a las 11, será presidida por el primer magistrado, general Juan Perón. El establecimiento que beneficiará a la población de una vasta zona, habitada en su mayor parte por familias de trabajadores, es de características similiares a las del policlínico Presidente Perón, ya en funcionamiento. Se trata, por lo tanto, de una avanzada expresión del progreso logrado en materia hospitalaria, dotada de los más modernos elementos y equipada del instrumental quirúrgico, de radiología, oxigenoterapia, análisis, etc., necesarios para ofrecer a los enfermos los tratamientos más eficaces y las últimas conquistas de la ciencia de curar.

Significa también un eslabón más del plan de instalación de modernos policlínicos, concebido por la señora Eva Perón, para dotar a toda la población humilde del país de la asistencia médica eficiente y orgánica.

Predsednik republike bo odprl Polikliniko "17 de Octubre"

Po načrtu, ki ga je pred časom določila gospa "EVA PERON, bo predsednik republike gral JUAN D. PERON v soboto, 19. t. m. odprl v kraju Cuatro de Junio v provinci Buenos Aires novo in monumentalno polikliniko "17 de Octubre".

Zdravstveni zavod, ki ga je zgradila Fundación Eva Peron, je po načinu zgraditve in notranje ureditve podoben polikliniki Presidente Peron. Vanj se bo lahko zatekalo vse prebivalstvo predvsem pa delavske družine.

Poliklinika je opremljena z najmodernejšimi zdravstvenimi napravami in aparati ter so v njej oddelki za vse bolezni.

Postavitev te monumentalne poliklinike predstavlja izvajanje širokopoteznega načrta gospe Eve Peron, da s svojo Fundación Eva Peron postavi celo vrsto takih zdravstvenih zavodov, v katerih bodo imeli popolno zdravstveno oskrbo vsi ljudje brez razlike, predvsem pa najnižji sloji.

Zdravstveno stanje gospe Eve Perón

Zdravniki, ki zdravijo soprogo predsednika republike gospe Evo Peron, so pred dnevi objavili sporočilo, da zdravstveno stanje gospe Eve Peron zahteva popoln mir. Radi zdravstvenega stanja gospe Eve Peron je tuk. francosko veleposlanstvo odpovedalo tradicionalno gala prireditelju na franc. drž. praznik dne 14. julija. Isto so storili tudi veleposlaniki nekaterih drugih držav za praznike svojih držav. Po vsej republiki so še nadalje maše za ozdravitev gospe Eve Perón.

mu je obljubljal mesto podpredsednika, če zmaga. Z Eisenhowerjem si je Mac Arthur navzkriž glede pomembnosti evropskega ali azijskega bojišča. Republikanci imajo v grbu slona.

Demokratska stranka je bila ustanovljena skoro istočasno z republikansko ter sta njena očeta Jefferson in Madison. Prvi dem. predsednik USA je bil l. 1836 Van Buren, za njim pa znana Wilson in Roosevelt, ki je sedel na krmilu države 16 let. Najmočnejši dem. kandidat je letos Harriman, 52 let star, večkratni milijonar, diplomat po karieri, večkratni član Trumanove vlade in ga štiti Truman. Drugi je georgijski senator Russel, glavni predstavnik južnih držav. Star je 53 let. Tretji je 55 letni oklahomski senator Kerr, ki predstavlja demokratske poljedelske kraje srednjih in južnih držav. Senator države Tennessee Kefauver se je dvignil v kandidata zaradi svojih izrednih govornih sposobnosti, ni pa se izjavil o svoji zun. polit. liniji. Demokrati imajo v grbu osla.

bljžnji okolici ali predmestjih, ki spadajo tudi v tržaško občino. Rdeči obroč obdaja tudi Trst. Italijani se skušajo zagristi vanj s tem, da grade veliksanske stanovanjske bloke (Sv. Ivan, Škedenj, Sv. Magdalena, Rojan, Greta...), kamor se vseljujejo samo Italijani in se s tem spreminja pretežno slovensko lice predmestij. Kajti komunisti v Trstu so po večini Slovenci.

Mesec dni po volitvah je bila prva seja novega občinskega sveta. Tudi štirje slovenski zastopniki: kominformista Marija Bernetić in Franc Gombač, zastopnik Titovec dr. Jože Dekleva in predstavnik Slovenske narodne liste dr. Josip Agneletto so se je udeležili. Seja

je potekla kot je bilo pričakovati. Slovenski zastopniki so zahtevali od občinskega sveta, da odobri rabo slovenskega jezika, poskušali so tudi slovensko govoriti, a so jim to italijanski svetovalci preprečili s kričanjem in razbijanjem. Jasno je, da je bila njihova zahteva odbita z motivacijo, da v Trstu velja italijanska zakonodaja, ki priznava edino italijansko za uradni jezik.

Po tem burnem uvodu je sledila izvolitev župana in ožjega občinskega odbora (Giunta comunale). Ponovno je bil izvoljen dosedanji župan demokristjan inž. Gianni Bartoli, enako kot tudi člani ožjega občinskega odbora (sestavlja jo ga zastopniki večinske koalicije).

Težko delo slovenskih zastopnikov se je torej spet začelo...

Katoliški emigranti kardinalu Copellu

Kat. emigranti bodo proslavili 27. t. m. 50. letnico maš. posvečenja kardinala Copella z mašo, ki bo v katedrali ob 11. uri dop. Popoldne ob 16. 30 uri bo priredilo 6 narodnostnih skupin (Španci, Italijani, Poljaki, Ukrajinci, Slovenci in Hrvatje) slavnostno akademijo v prostorih San Salvador na Callao 542. Vsaka skupina bo odpela nekaj svojih narodnih pesmi in nastopila z značilnimi narodnimi plesi. Od Slovencev bo nastopil pevski zbor "Gallus" s 4 pesmi in skupina fantov in deklet v gorenjskih narodnih nošah ter bo izvajala štiri značilne belokrajinske narodne plese.

Koledar-Zbornik Svobodne Slovenije je že tradicionalna vsakoletna slovenska knjižna izdaja. Izdali ga bodo tudi za leto 1953. Poleg ostalega zanimivega gradiva bomo v njem nadaljevali z objavo seznama umrlih slovenskih emigrantov v tem letu z odgovarjajočimi osebnimi in ostalimi življenjskimi podatki. Te podatke bomo objavili popolnoma brezplačno, slike umrlih slov. emigrantov pa samo tistih, katerih sodniki, znanci ali prijatelji nam bodo radi izredno visokih stroškov za izdelavo klišēja plačali 20 Pesov. Toliko namreč stane klišé. Vse rojake v Argentini, ki so v tem letu izgubili kakega svojca, prosimo, da nam o umrlem članu pošljejo čim prej njegove osebnosti in življenjske podatke. Če pa žele objaviti njegove slike, naj nam pošljejo s pokojnikovo sliko še 20 Pesov za klišé.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Eisenhower je po izvolitvi za rep. preds. kandidata časnikarjem izjavil med drugim tudi tole: "Začel bom s križarsko vojno za svobodo sveta. Pozvali ste me v imenu milijonov Amerikancev in vseh ljudi, ki hrepene po svobodi, da popeljem Ameriko in ves svet v križarsko vojno za svobodo Amerike in vsega sveta. Že sem vodil eno (II. svetovna vojna) in izjavljam, da bom vodil tudi to novo. Bodočnost, ki prihaja, je svetla. Za doseg te svetle bodočnosti vas vse pozivam k molitvi in prošni Vsemogočnega za blagoslov". — Za podpreds. kandidata republ. stranke je bil izvoljen 39 letni rep. senator Richard Nixon iz Kalifornije. Eisenhower sam na svoji izvolitvi ni bil navzoč, pač pa je potek gledal po televiziji doma skupno s svojimi štirimi brati. Po izvolitvi je odšel čez ulico v Taftovo stanovanje, kjer ga je prosil za pomoč v nadaljni volilni borbi za novembarske volitve. Taft je Eisenhowerju svojo in svojih pristavev pomoč obljubil ter mu izjavil, da je prepričan v njegovo končno zmago.

Po odhodu republikancev iz Chicaga se v iste hotele selijo demokratiški kandidati, ki so s pripravami za konvencijo 21. junija pričeli v sredo. — Oddelki proletarskih opazovalcev v USA, ki štejejo trenutno 150.000 prostovoljcev in katerih število nameravajo zvišati na 350.000, so v ponedeljek stopili v akcijo za nedolžen čas. Stražijo na 6.000 radarskih postajah po vsej državi ter morajo na katero koli od 32 centralnih postojank sporočiti gibanje slehernega neznanega ali sumljivega letala. Sovj. delegat pri ZN Malik je v VS dal 51. veto proti sprejemu resolucije, v kateri ZN obsojajo ZSSR lažne propagande v zvezi z njenimi obtožbami o bakteriološki vojni na Koreji. Po seji je izjavil, da odhaja v ZSSR, kjer bo postavljen na drugo mesto. Menijo, da ga bo Kremelj določil v odsek za Daljni vzhod.

MEKSIKO: V Meksiko se kom. stranka noče sprijazniti z dejstvom, da je na splošnih volitvah izgubila in je zato priredila številne težke izgrede proti oblastem. Objavila je tudi, da ne prizna novega preds. Cortinesa za pravilno izvoljenega, pač pa svojega kandidata, Guzman, ki je dobil neznatno število glasov. Policija in vojska sta v stalni pripravljenosti.

ANGLIJA: V Londonu zahtevajo nekateri poslanci sodni postopek proti "rdečemu župniku" protestantu Johnsonu, ki se je pred kratkim vrnil s potovanjem po kom. Kitajski, od doker je prinesel "dokaze, da zavezniki vodijo bakteriološko vojno proti severni Koreji in Kitajski." Poslanci zahtevajo obsodbo za zločin veleizdaje države ter se bo o stvari moral verjetno izreči v parlamentu tudi Churchill. — Britansko mornariško poveljstvo je izdalo ukaz o vzpostavitvi vojnih varnostnih ukrepov v vseh angleških pristaniščih.

FRANCIJA: V De Gaullejevi stranki je prišlo do razkola, ko je vodstvo stranke izreklo ukor tistim poslancem, ki v parlamentu podpirajo Pinayev vladu. Zaradi tega ukora je 28 De Gaullejevih poslancev izstopilo iz stranke in ustanovilo "Neodvisno skupino republikanske in socialne akcije". Vodi jo Edmond Barrachin.

VZHODNA NEMCIJA: Piek je objavil, da je nemška kom. stranka izglasovala resolucijo o ustanovitvi vzh. nemške armade oborožene z najmodernejšim orožjem, dalje splošno utrditev vzh. nemških meja in načrt za zrušitev zahodnonemške vlade. V resoluciji napada poleg zahod. zaveznikov tudi Vatikan, kakor so to pričele v zadnjem času z vsemi sredstvi tudi druge kom. stranke, vključno Titova (vse seveda na ukaz iz Moskve (Ali tudi Tito?))

TITOVA JUGOSLAVIJA: Veleposlaniki Francije, Anglije in USA so na Bledu obiskali pomočnika Titovega zun. ministra Leona Mateša ter mu sporočili sklepe svojih vlad glede Titovih prošenj za novo finančno pomoč za kritje deficita v njegovi zunanji trgovini. Opozorili so ga, da vlade zahodnih držav Titovi Jugoslaviji niso odobrile fin. pomoči v zaproseni višini ter sta tako Anglija in Francija znižali svojo pomoč Titovini za eno tretjino od lanske, USA pa na vsoto 55-70 milijonov dolarjev. Lanska am. pomoč je znašala 78 milijonov dolarjev. Poročilo veleposlanikov zahodnih držav o znižanju fin. pomoči je Titov dipl. predstavnik moral vzeti z grenkimi občutki na znanje.

Spominska prireditev Lige Kat. Slovenskih Amerikancev

Zastopniki Lige kat. slovenskih Amerikancev v Clevelandu so že lansko leto povedali pok. Jakobu Debevcu, da mislita Liga in njen Slovenski oder posvetiti eno svojih letošnjih prireditev "Ameriški Domovini" v nekako zahvalo za vse, kar je ta list storil dobrega za slov. begunce. Pok. Debevec te zahvalne prireditve ni dočkal. Zato je bila prireditev Lige kat. slov. Amerikancev dne 15. junija t. l. v Clevelandu ne samo zahvala "Ameriški Domovini", ampak tudi njenemu uredniku pok. Debevcu za vse njegovo veliko delo, ki ga je opravil za slovenske protikomuniste in za ves slovenski narod.

Na prireditve so prihiteli najuglednejše osebnosti iz Franklanda. Navzoč je bil sam guverner Frank Lausche, prevzvišeni škof g. dr. Rožman, predsednik Lige M. Intihar, in ostale ugledne svetne in verkovne slovenske clevelandске osebnosti. Slavnostni govor je imel predsednik NO za Slovenijo

G. DR. MIHA KREK.

V njem je vsem navzočim poklical v spomin zgleden lik neumornega delavca, narodnega buditelja, časnikarja in organizatorja slov. stvari v Ameriki g. Jakoba Debeveca, ki je bil izreden mož in posebne vrste pionir. Omenjal je njegovo delo za ohranitev slovenskega življenja v prostranem svetu s pomočjo organizacije in tiska. Pospeševal je vsako kat. stvar, posebej pa je ljubil slovenski časopis in knjigo.

Gral Collins napoveduje uporabo najmodernejšega orožja proti komunistom na Koreji

Na Koreji se mirovni razgovori, ki tečejo že nad eno leto, niso premaknili z mrtve točke. Komunisti so sedaj zahtevali prekinitev pogajanj za dva dni ne da bi povedali vzrok. V Tokio je prispel gral Lawton Collins, šef am. glavnega štaba, ter je imel važne posvete z am. štabnimi častniki. Njegov obisk spravljajo v zvezo z morebitnimi velikimi vojaškimi dogodki na Koreji v bližnji bodočnosti. Časnikarjem je dejal, da se bodo bombardiranja severne Koreje v sedanjem obsegu nadaljevala in bodo trajala tako dolgo, dokler komunisti ne bodo pristali na premirje. Za slučaj pa, če bi komunisti sprožili kako večjo ofenzivo in bi se morebiti vojaške sile ZN znašle v težkem položaju, je gral Collins napovedal, da bo vojaško poveljstvo ZN v tem slučaju začelo uporabljati najnovejše in najmoderneje vojaško orožje, s katerimi razpolaga. Na vprašanje časnikarjev, če ta napoved pomeni upo-

Zborovanje socialnega odseka Katoliškega shoda

Pripravljalni odbor socialnega odseka Kat. shoda je pripravil za nedeljo, 13. t. m. zborovanje v cerkveni dvorani v Ciudadeli. Rojaki so jo napolnili do zadnjega prostora.

Zborovanje se je začelo ob osmih s sv. mašo Daroval jo je g. dr. Ivan Ahčin, predsednik priprav. odbora soc. odseka Kat. shoda. Po cerkvenem opravilu je takoj povzel besedo in pojasnil pomen in značaj tega zborovanja.

V predsedstvo zborovanja so bili izvoljeni: g. Albin Magister, st. kot predsednik, g. Franc Pleško kot podpredsednik, kot tajniki pa gđ. Mija Markeževa in gđ. Jože Šeme ter Janko Žebre.

"ZGODOVINA SLOVENSKEGA KRŠČANSKO-SOCIALNEGEGA GIBANJA"

je bil prvi referat tega dneva. Imel ga je dolgoletni sodelavec pok. Janeza Ev. Kreka in delavec v krščansko-socialnih organizacijah in društvih g. France Kremžar.

V svojih izvajanjih je najprej prikazal obupno žalostne razmere, ki so bile v političnem, socialnem in gospodarskem pogledu na Slovenskem, pred 60 leti. Ljudstvo narodno malo vzgojeno, meščanstvo ga ni razumelo in ne znalo voditi. Kmetje so bili nepripravljeni na pritisek novega kapitalističnega gospodarstva. Davili so jih vaški oderuhi in jim gonili posestva na dražbo. Ljudje so hodili iskati zaslužka v svet. Še slabši je bil položaj delavstva, ki sploh ni imelo nobenih pravic in je propadalo. Tako gospodarsko propadajoče ljudstvo je tudi telesno hiralo. Tolažbe je iskalo v zganju. Tega s strupa so se posluževali zelo tudi Nemci na Štajerskem. Narodno politično je Slovence zastopala enotna narodna stranka s programom "Združena Slovenija". V to narodno slovo so pa že udarjale nove ideje. Na eni strani načela svobodnomiselnega liberalizma in socialdemokratizma, na drugi strani pa ideje kat. soc. nauka. "Narodne slovo" je bilo čez noč konec.

G. dr. Krek nato opozarja vse Slovence v svobodnem svetu, da Debevečev pravilo še danes velja in bo: "Živ član naše narodne skupnosti more ostati le tisti, ki stalno sodeluje s slovenskim tiskom. Sodelovati s tiskom se pravi: pisati vanj, brati ga, pomagati mu, podpirati ga. Naj podržam to zlasti za nove naseljence v tej deželi in povsod: Slovenci smo v svobodnem svetu tako mala skupina, da bodo ostali zvesti in zavedni v smislu slovenskih izročil samo tisti, ki stalno bero slovenski časopis in knjigo in ki po svojih najboljših močeh sodelujejo s slovenskim tiskom."

V nadaljnjih svojih izvajanjih je g. dr. Krek orisal najlepše poteze iz značaja pok. Debeveca. Njegovo dobroto, nesebičnost, velike žrtve, ki jih je doprinašal za slovensko stvar.

Slovenskim naseljencem v USA je toplo polagal na srce življenjsko delo pok. Debeveca, njegovo "Ameriško Domovino" in jih prosil, naj jo podpirajo, se nanjo naročajo, vanjo pišejo in jo širijo ter je ne samo ohranjajo, ampak še spopolne. Ve, da je žrtve po delu in skrbi za kruh in življenje, za pakete in podpore dragim v domovino, še misliti in pisati za list. A da to vendar ni nemogoče, dokažejo Slovenci v Argentini, ki na isti način prostovoljnega, brezplačnega sodelovanja vzdržujejo v celoti svoj tednik in še obilo prispevajo za verske in druge mesečnike, knjige in knjižice, ki jih tiskajo in izdajajo.

rabo atomskega topništva, je gral Collins potrdil, da samo o uporabi bakteriološkega orožja ni govora. Zato je tudi prepričan, da bodo vojaške sile ZN z lahkoto odbile vsak komunističen napad.

Po prvih strahotnih letalskih napadih, so am. veletrdnjave z drugimi bombniki ves pretekli teden nadaljevale z uničevalnimi napadi na Pyongyang in druga važna severnokorejska mesta. Let. napadi so tudi med civilnim prebivalstvom zahtevali številne žrtve. Iz Tokija poročajo, da so bila vsa mesta, ki jih sedaj bombardirajo, že pred več dnevi z ogromnimi množinami letakov obveščena o neposredni nevarnosti in da zato Amerikanci ne prevzamejo nebene odgovornosti za civilne žrtve. Mesečno so Amerikanci odvrgli nad severno Korejo nad 70 milijonov letakov in tedensko na desettisoče izvodov publikacije "Free World Digest".

Tako je bilo stanje, ko je papež Leon XIII. pozval katoličane v boj zoper novodobne zmote liberalizma in socializma. Z "Rimskim katolikom" je v Gorici nastopil Dr. Mahnič, ki je bil glavna osebnost na I. kat. shodu l. 1892. Na njem je sodeloval že vidno tudi dr. Krek, ki se je takoj nato lotil dela in začel orati ledno kršč. soc. dela. V Gorici mu je stal ob strani dr. Pavlica s "Primorskim listom", v Mariboru dr. Anton Korošec s "Slovenskim gospodarjem", na Koroškem je to delo vršil list "Mir", v Prekmurju pa Klekove "Novine". V Ljubljani je bil za kmečko ljudstvo ustanovljen tednik "Domoljub" Tako je kršč. soc. gibanje zajelo vse slov. dežele in ustvarilo idejno podlago za Združeno Slovenijo. Obnovitveno delo je Slovence ustvarilo številne zadruge, kat. izobraževalna društva — mladinske organizacije, hranilnice in posojilnice in strokovne organizacije. Rešena sta bila kmet in delavec, kat. politična stranka je pa ljudstvu priborila splošno volilno pravico.

Govornik je svoja temeljita izvajanja zaključil z ugotovitvijo, da je verjetno, da bo sedanjí kom. režim marsikaj tega ogromnega dela za slov. narod razdejal, trdno je pa prepričan, da bodo kljub vsemu ostale žive vse duhovne vrednote, ki so naš narod v zadnjih 60. letih dvigale in reševale. Rešile ga bodo tudi sedaj!

Za g. Kremžarjem je imel g. Viktor Češnovar koreferat

"SEDANJE SOC. IN GOSPODARSKO STANJE V SLOVENIJI"

Komunistična diktatura je tudi v Sloveniji podzavila vso industrijo in obrt, denarne zavode, rudnike in elektrarne ter trgovino. 6% orne zemlje je že v lasti države. 27% pa v kolhozih. Precej zasebnega premoženja so pa podržavili z zaplenbo.

Padla je poljedeljska proizvodnja, število ročnega delavstva se je zvišalo, prav tako tudi uradništva. Povprečna plača delavca je 6.000 din. Uradništvo je slabo plačano, visoke prejeme imajo

samo funkcionarji stranke. Revščina je splošen pojav.

Komunisti izvajajo svoje nasilje nad vsem materijalnim in duhovnim življenjem naroda in preganjajo vse vere.

Predsednik zborovanja g. Magister je zatem prebral pozdravno pismo obolelega dolgoletnega kršč. soc. delavca g. Franceta Žužka. Sprejeto je bilo z velikim odobravanjem.

"GOSPODARSKO IN SOC. STANJE SLOVENSkih IZSELJENCEV"

je bil naslednji referat soc. dneva, ki ga je imel g. Maks Jan.

Govornik je svoja zanimiva izvajanja podpiral s številnimi statističnimi podatki, kolikor jih je mogel zbrati priprav. odbor. Podatki seveda niso povsem točni, ker ponekod take statistike sploh ni mogoče izvesti. Navajal je, da v svobodnem svetu sedaj živi okoli 364.300 Slovencev. Po posameznih državah so razdeljeni takole: USA — prejšnjih izs. 273.000, novih 3.000, Argentina vseh 30.000, ostale države Južne in Sred. Amerike 1.000, Kanada 7.000, Avstralija 1.500, Egipt z ostalo Afriko 1.000, Italija 6.000, Nemčija 15.000, ostali svet 5.000. Med novimi naseljenci je v svetu ca. 2.000 samskih fantov in deklet ter okoli 600 družinskih očetov, ki imajo doma ženo in otroke. Narodna soc. zavednost slov. izseljencev je ponekod majhna. Ponekod pa zopet močna. Prav tako včlanjenost v slov. društva in organizacije. Razmerje do domačinov je v raznih državah različno, življenjska raven slov. izseljencev ni nikjer nižja, kakor je bila pred vojno doma. Statistika lastnih domov po posameznih državah kaže lepe odstotke, lep uspeh izkazujejo slov. izseljenci tudi v stremljenju po gospodarski osamosvojitvi.

Predsednik pripravljalnega odbora socialnega odseka Katoliškega shoda g. dr. Ivan Ahčin je za zborovanje pripravil referat

"SOCIALNE IN GOSPODARSKE NALOGE SLOVENSkih IZSELJENCEV"

V svojem zanimivem govoru je neumorni socialni delavec in predavatelj na raznih soc. tečajih slovenskim izseljencem posebno polagal na srce naj ohranijo sloves slovenske poštenosti v svetu. V svetu velja še bolj kot doma, da uspeva samo resno in pošteno delo. Šušmarstva ne sme biti med našimi ljudmi. Resno in pošteno delo je vsega spoštovanja vredno. Vanj polaga delavec del svoje osebnosti. Tako opravljeno delo prinaša tudi notranje zadovoljstvo in spoštovanje ne samo delu, ampak tudi delavcu. V svojih poklicih naj se slov. izseljenci stalno izpopolnjujejo. V tujem svetu se je mogoče uveljaviti samo s kvaliteten delom. Tistim, ki so se že osamosvojili priporoča, naj v svojih obratih izvajajo načela soc. nauk kat. Cerkve posebno v izpolnjevanju tarifnih pogodb.

V nadaljnih izvajanjih je razvijal misel o stanovski ureditvi družbe ter naglašal, da ta misel predstavlja zmago nad razrednim sovražstvom in je tudi za vest stanovskega sodelovanja. Poudarjal je tudi potrebo po odpravi proletarstva z graditvijo lastnih domov, pri čemer naj si ljudje vzajemno pomagajo. Svojih zaslužkov naj ne zapravljajo v pijančevanju, proti čas naj koristno izrabijo za strokovno izpopolnitev in poglobitev splošne izobrazbe. Slovenske organizacije in tisk naj bodo vsem srčna zadeva. Brez lastnih organizacij in lastnega slovenskega tiska se slovenska emigracija v svetu ne bo mogla ohraniti. Vsi naj se zavedajo, da slovenska nova emigracija ni kruhoborska, temveč svetovno-nazorna, načelna. Zavest skupnosti naj nas povezuje, da bomo skupno branili vrednote, radi katerih smo morali v svet in radi katerih narod doma še vedno trpi, da bomo tako tudi mi doprinesli svoj delež za lenšo in boljšo bodočnost slovenskega naroda.

"KAJ SE JE V IZSELJENSTVU NA SOC. PODROČJU ŽE IZVRŠILO"

je bil koreferat k dr. Ahčinovemu predavanju. — Imel ga je g. Rudolf Smeru. Naglašal je, da sicer še ni bilo storjeno vse, kar bi se moglo storiti, vendar pa že veliko. Zlasti glede organizirane medsebojne pomoči so slov. izseljenci v svetu ustanovili mnogo društev. Tako v USA, Kanadi, Angliji, Belgiji, Franciji, Avstriji in Argentini, kjer za nove naseljence vrši to nalogo Društvo Slovencev, ki izplačuje svojim članom posmrtnino, poleg tega pa daje tudi denarno podporo tistim članom, ki so v potrebi. Veliko soc. delo vrši tudi s pošiljanjem podpor slov. bolnim beguncem in invalidom v evropska taborišča. Slov. izseljenci mnogo store tudi na polju socialnega študija (Družabna prav-

ARGENTINA

Predsednik gral Peron je v radijskem govoru poljedelcem sporočil nove cene za koruzo in sončnice za žetev 1952-53. Za 100 kg koruze bo dobil poljedelec \$ 45.—, za 100 kg sončnice pa \$ 44.—. Ob tej priliki je poljedelce pozival naj radi let. ugodnih vremenskih razmer posejejo čim več žita, ker ga država potrebuje radi spolnitve zaloga, za prehrano ljudstva in za izvoz.

Día de Renunciamento — Dan odpovedi se bo po sklepu Glavne delavske zveze — CGT — imenoval 22. avgust kot spomin na obletnico mogočnega laskoletnega zborovanja na Avdi 9 de Julio, ko je množica proglasila gospo Evo Peron za kandidatino za podpredsednico republike, ona pa je to visoko čast odklonila z izjavo, da hoče raje ostati še naprej navadna članica Peronističnega gibanja in se v prvih vrstah boriti za pravice delovnega ljudstva. Zaslugek tega dne vsega v Argentini zaposlenega delavstva in osebja bo šel v sklad za postavitev spomenika gospe Evi Peron v Bs. Airesu.

V poslanski zbornici bodo te dni določili člane za komisijo, ki bo preučevala stanovanjski problem. Ker bo veljavnost sedanje zakonske zaščite potekla 31. avgusta t. l. bo morala do tega časa predložiti plenumu zbornice svoj predlog za ureditev tega vprašanja.

V Andih je v zadnjih dneh močno snežilo. Divjali so tudi hudi snežni viharji. Radi snežnih zametov so morali ustaviti cestni in avtomobilski ter železniški promet med Argentino in Čilom.

V Buenos Airesu so se te dni začeli razgovori predstavnikov argentinske in britanske vlade radi obnovitve trgovinske pogodbe med obema državama. Argentina je po poročilih iz Londona v maju in juniju dobavila Angliji okoli 40.000 ton blaga kljub težavam, ki jih ima sama doma, samo, da je izpolnila svoje obveze iz prejšnje pogodbe. To njeno žrtve so v Londonu take pozdravili in so se londonske vladne osebnosti izjavile, da je Anglija pripravljena za novo pogodbo dražje plačevati argentinsko meso, samo, da bi ga dobila za prehrano svojega ljudstva.

Po statističnih podatkih se je v aprilu argent. izvoz v primeri z izvozom v marcu dvignil za nad 30%, vendar pa mednarodni trgovinski deficit v tem mesecu znaša še vedno 391,7 milijonov Pesov, čeprav se je v tem mesecu v primeri s prejšnjimi meseci t. l. zelo zmanjšal. V januarju je namreč znašal 670, v februarju 646, v marcu pa 631 milijonov Pesov. Vrednost izvoženega blaga je dosegla 435,4 milijonov Pesov. Od tega zneska odpade samo na meso in mesne izdelke 211,9 milijonov, na ostale poljedeljske proizvode pa 181, 6 milijonov Pesov. Vrednost uvoženega blaga je dosegla 827,1 milijonov Pesov. Od tega zneska odpade na stroje 143,6 milijonov Pesov.

Argentinski izvoz sadja je iz leta v leto večji. V letu 1951 je Argentina izvozila 112.500 ton sadja. V glavnem jabolka, hruške in namizno grozdje.

Člani Francoske komedije so prispeli v Buenos Aires ter bodo dali več predstav v gledališču Colon.

Za zboljšanja poljedelstva v provinci Buenos Aires je senat te province odobril kredit 25 milijonov Pesov.

Dva mornarja iz pomorske posadke v Ushuaia sta pripelzala na vrh najvišje gore na Ognjeni zemlji Monte Olivia, na katerem je po dosedaj znanih podatkih bil samo še D'Agostini z dvema švicarjema.

da) in slov. tisk prav tako pogosto razpravlja o soc. in gospodarskih problemih.

Vsa predavanja so navzoči spremljali z velikim zanimanjem ter so posamezne govornike nagradili z živahnim odobravanjem.

Zatem so bile prebrane in sprejete naslednje

RESOLUCIJE:

Slovenski izseljenci, zbrani na velikem socialnem zborovanju v Buenos Airesu, 13. julija 1952, ob sklepanju resolucij, posvečajo prvo misel bratom in sestram v domovini, ki trpe pod komunističnim jarmom. Pošiljajo jim tople pozdrave z

(Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

"Srednji vek napada"

Pod tem naslovom je bila priobčena v "Slovenskem poročevalcu" z dne 1. julija letos št. 129 več kot ena stran dolga izjava, ki so jo podpisali "zdravniki Ginekološke — porodniške klinike Medicinske fakultete".

Izjava je opremljena s petimi diagrami. Prva krivulja grafično prikazuje umrljivost porodnic v porodnišnici v Ljubljani. Po statistiki sta umrli 1. 1951 v ljubljanski porodnišnici od 5078 porodnic le dve, torej niti ena na tisoč, pred zadnjo vojno pa jih je na tisoč pomrlo povprečno sedem. Druga, tretja in četrta krivulja kažejo, kako narašča število porodov v ljubljanski porodnišnici; tudi s podeželja prihajajo matere v vedno večjem številu rodit v porodnišnico. Peti krivulja pa grafično prikazuje umrljivost po splavu in umrljivost porodnic v porodnišnici v Ljubljani.

Izjava je odgovor na okrožnico ljubljanskega apostolskega upravitelja škofa Vovka z dne 29. marca letos, ki govori "o direktnem umoru otroka pred porodom, med porodom in po porodu." Oprt na govora papeža Pija XII z dne 29. okt. in 26. nov. 1951 razlaga škof jasni katoliški nauk, da ni nikoli dovoljeno naravnost umoriti nedolžnega človeka. Otrok je nedolžen človek, zato ga zdravnik ne sme umoriti, čeprav je otrokova smrt edino sredstvo, da se reši življenje matere. Kadar zdravnik otroka v materinem telesu namerno umori ali pripusti njegovo smrt kot sredstvo za rešitev materinega življenja, zagreši zločin proti življenju otroka.

Katoliška morala je vedno učila, "da ni dovoljeno direktno umoriti nedolžnega človeka." To načelo je aplicirala tudi na otroke, bodisi da so še v materinem telesu ali pa so se že rodili. Nihče ne more trditi, da nista gornji nauk in njegova aplikacija logična. Izvirata iz božje zapovedi "ne ubijaj". Ker gre za božjo zapoved, ne more Cerkev spreminiti nauka ali njegove uporabe. Tudi ne more pripustiti nobene izjeme.

Znano je, da se mnogi zdravniki ne morajo sprijazniti z logičnim izvajanjem gornjega načela, da ni nikdar dovoljeno umoriti nedolžnega človeka. Zdi se jim bolj človeško in bolj pametno žrtvovati otroka, kadar ni mogoče rešiti matere in otroka.

Tudi gornja izjava ljubljanskih zdravnikov — porodničarjev se drži tega mnenja. Značilno za izjavo pa je njeno sramotenje Cerkev in cerkvenega nauka. Cerkevno stališče glede umetnega splava in umora otroka v materinem telesu imenjuje srednjeveško zastarelost. Po drugi strani pa trdi, da je Cerkev še le

zadnjih osemdeset let tako neizprosno trda v tej stvari. Je proti krstu otrok v porodnišnicah. Odprava kapele in krstov v ljubljanski porodnišnici da je v veliko korist novorojencev. Prav tako, da je za novorojence boljše, da niso v porodnišnici več usmiljene sestre, ker so te skrbele le bolj za to, da je bil otrok čim prej krščen. V izjavi kar mrgoli drugih izpadov proti Cerkvi, njenim dogmam in morali, ki niso prav nič v čast strokovnemu stališču, ki naj bi ga taka kolektivna izjava zdravnikov zastopala. Ti izpadi kažejo veliko nevednost podpisnikov in stvarih, ki se tičejo cerkvene in kulturne zgodovine.

Poročali smo svoj čas kako zelo so komunisti doma podražili vojnjo po železnici. Kom. gospod. modrijani so tedaj vedeli celo povedati, v svoje opravičilo za zvišanje potn. tarif, da bo žel. uprava v zmanjšanim številom potnikov prahrnila veliko, ker se ne bodo tako kvarile lokomotive, vagoni, žel. tračnice in ostale žel. naprave. Visoko zvišanje žel. tarif je povzročilo med ljudstvom splošno nezadovoljstvo in zabavljanje. Spričo takega stanja—osebni promet je zelo padel—so bili sedaj komunisti prisiljeni, da so s 1. majem potniške tarife znižali za 10%, za prevoz ekspresnega blaga pa za 25%. Kot "novost" so uvedli tudi nedeljske povratne karte s popustom 50% za oddaljenost do 250 km. Take karte izdajajo samo na naslednjih postajah: Celje, Gorica, Hrastnik, Jesenice, Kamnik, Kranj, Ljubljana, Ljubljana-Rakovnik, Ljubljana Šiška, Maribor, Ptuj, Škofja Loka, Štore in Trbovlje.

V Slovenijo je 7. junija prispela na obisk s Koroške nemška kult. delavska skupina, v kateri so bili člani mešanega pevskega zbora "Stahlklang" in sindikalnega okteta iz Borovlj ter folklorna skupina in dekliski trio iz Št. Jakoba v Rožu. Skupino je vodil dvorni svetnik in kult. referent deželne vlade Julius Heinzel. Navzoč je pa bil tudi sam koroški deželni glavar Ferdinand Wedenig, član vodstva avstrijske socialdemokratske stranke, nadalje ravnatelj celovškega muzeja Gottbert Moro, dr. Marko Winfried iz glavnega tajništva deželne vlade in jugoslovanski konzul v Celovcu Mitja Vošnjak. Na meji na Koroškem sedlu je koroške Nemce sprejel in pozdravil kom. minister Boris Zihnerl. V Ljubljani je bil koroški deželni glavar gost kom. predsednika vlade Marinka. Korošci so pa imeli v Unionski dvorani koncert.

Medfakultetna konferenca pravnih fakultet v Sarajevu je sprejela enotni učni načrt za vse pravne fakultete v FLRJ. Posamezne prevne fakultete lah-

ko še vedno poleg obveznega programa uvedejo posamezne predmete kot obvezne ali pa fakultativne. Sklenjeno je tudi bilo, da sme biti na dan največ do štiri ure predavanj. Uvedli so tudi opravljanje izpitov sorodnih predmetov po skupinah.

V Sloveniji je bilo 1949 leta 34.902 planince, naslednje leto se je to število dvignilo na 56.678, leta 1951 je pa zopet padlo na 49.070 članov posameznih planinskih društev. Leta 1950 je slov. planinske postojanke obiskalo 310.450 turistov, lani pa samo 148.500. Ljub. tisk pade obiska planin v lanskem letu pripisuje dejstvu, da je turistična sezona radi dolgotrajne zime bila zelo kratka, pa tudi stroški za vožnjo in hrano so se močno zvišali. Registriranih alpinistov je v Sloveniji 800.

Umrli so. V Ljubljani: Marija Dolenc, gospodinja, Marija Lovce, roj. Gregl, gospodinja, Ivan Sajovec in Franc Anžič, posestnik v Sostrem.

"Vzorno" komunistično gospodarstvo. Kako dobro znajo komunisti gospodariti v javnim premoženjem so zopet pokazali s svojo novomeško tovarno igrač, o kateri beremo v ljub. tisku, da je začelo v njej po uveljavljanju novega plačnega sistema in novega načina trgovanja škripati. Zaloge neprodanih igrač so se začele kopičiti in so dosegle vrednost 10 milijonov din., radi česar je prišla tovarna v finančne težave. Delavci so ostali brez plač in takorekoč na cesti. Kazalo je celo, da bodo tovarno morali zapreti. 12. junija je o razmerah v tej tovarni razpravljalo novomeško sodišče. Izkazalo se je, da so bile partijske organizacije v tovarni, sindikat, delavski svet in upravni odbor le papirnat privešek direktorja Strgovška, le — ta pa copata vseh mojstrov. Dokler je država podpisala tovarno je še šlo, ko pa je to prenehalo, je začelo škripati na vseh koncih. Res je, da je tovarna dobivala slab les za igrače, toda ta les je propadal na skladišču in je samo v enem letu šlo v odpadke 120 kub. m. rezanega lesa, ki so ga dobivali službenici brezplačno za kurjavo. Privatnikom so prodajali tudi drug material kot volno, barve in lak po niznih cenah. Nekaterke stranke so tudi lahko brezplačno uporabljale električni tok iz tovarne. Direktor, dasi samic, je imel razkošno družinsko stanovanje, mojstri so si pa v tovarni izdelovali pohištvo in druge predmete zase in za prodajo. Sodišče je obsodilo direktorja Strgovška na 14 mesecev, komercialista Morelo na 8 mesecev, Stanka

Drnovška na 9 mesecev in Viktorja Kranjca na 8 mesecev zapora.

V ljub. komunističnem tisku se stalno ponavljajo napadi na take učitelje, ki sicer uče po predpisih, njihovo privatno življenje pa daje "slab vzgled", zlasti ker zahajajo v cerkev. Tako so komunisti vrgli na cesto radi obiskovanja cerkva predmetno učiteljico na III. gimnaziji v Ljubljani Avgusto Pintar, por. Vukas. Komunistični tisk jo napada, da je med okupacijo študirala na ljub. učiteljski in "vestno izvrševala vse, kar sta ji ukazovala ted. ravnatelj—belogardist Prijatelj in katehet Slapar."

Z dolarji, za katere Tito stalno tako ponižno prosi ameriške "imperialiste in kapitaliste", mora sprejemati tudi precejšnje doze "kapitalističnega strupa", ki prihaja v Titovo Jugoslavijo z ameriški, angleškimi in drugimi zahodnoevropskimi filmi. Tako so koncem maja vrteli po slovenskih kinih doma naslednje filme. V Ljubljani: Unión: am. barvni film "Sneguljčica" in angl. barvni film "Nebo brez jastrebov"; Moskva: am. barvni film "Brodvajske melodije" in it. film "Težka leta" ter angl. film "Nebo brez jastrebov"; Sloga: angl. film "Dolina orlov", jug. film "Dokument"; Bežigrad: am. barvni film "Sneguljčica" in am. barvni film "Brodvajske melodije"; Tivoli: am. film "Njen obraz"; Triglav: angl. film "Dolina orlov" in am. film "Postaja Unión"; Šiška: am. barvni film "Sinja laguna" in am. film "Sunset Boulevard"; Letni kino Dom ljudske milice: angl. film "Dolina orlov"; Jesenice: ang. film "Rumena metulj"; Koroška Bela: am. film "Nepozabna pesem"; Kranj: Storžič: angl. film "Bagdadski tatič"; Letni partizan: ang. film "Bagdadski tatič"; Svoboda: am. film "Zaplešiva"; Kamnik: nem. film "Ljubezen ni igrača"; Domžale: ang. film "Ana Karenina"; Vevče: ang. film "Sinja laguna" in v Savljah "Nevesta na prodaj".

Prešnovno gledališče iz Kranja je maja meseca gostovalo v ljub. drami s komedijo angl. sodobnega pisca Johna Priestley-a "Od raja pa do danes".

"Ljudska pravica", glasilo Kom. stranke Slovenije, je sredi junija objavila članek ki ga je napisal Pirkovič o delu slovenske KA. Pisec članka se posebno ustavlja ob dogovoru, sklenjenem med Katoliško Akcijo in Slov. Legijo. V zvezi s tem dogovorom Pirkovič omenja tudi Mirota Malnarja ter pravi zanj, da je bil "šef obveščevalne službe KA."

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

POZIV

Komisija Društva Slovencev za zbiranje zgodovinskega gradiva iz časa okupacije in revolucije v Sloveniji nujno potrebuje podatke o — po komunistih zverinsko izvršenem — pokolju ranjenih domobrancev, nahajajočih se v sanitetnem vlaku na Jesenicah.

Kdor o tej stvari kaj ve, naj to nujno sporoči podpisani komisiji, Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina.

KOMISIJA DRUŠTVA SLOVENCEV ZA ZBIranJE ZGODOVINSKEGA GRADIVA

FILMSKA PRIREDITEV SPD V BUENOS AIRESU

Na držav. praznik, 9. julija, je povabilo SPD prijatelje in občudovalce planin k filmski predstavi. Vabilu se je odzvalo nad 200 ljudi, ki so napolnili dvorano "Pri belem konjčku"; poleg slov. večine, je bilo tam tudi nekaj Avstrijcev, Čehov, Hrvatov in domačinov. Navzoč, posebno še planince in Bariloč, med katerimi sta bila značilna Freyvega vršaca gg. Tonček Pangerc in Marjan Šilar, je pozdravil predsednik SPD v Bs. Airesu g. Robert Petriček, ki se je spomnil še praznika te države, katera nudi našim hribovalcem tako izredne lepote in plezalske užitek in označil etični pomen slov. andinizma. Po uvodnih filmih, ki so pomagali pregnati čas do popolne stemitve in po pristrani manifestaciji, ki je sledila igri argentinske himne, je g. Pangerc oral masiv Tronadorja, kateremu je bil posvečen prvi film, izdelan od filmske družbe Fitz Roy pod Lantscherjevim vodstvom. Drugi film je posredoval slovenske vzpone na tri "pike" in postavitev križa na Cerro Capilla, ki je spomenik vsem slovenskim žrtvam zadnje vojne in padlim protikomunističnim žrtvam. Ta nemi film so spremljala improvizirana Pangercova pojasnila. Tretji film "Trepadores - Plezaiča" je pokazal Dinka Bertonec in Bruna Partileja v mojstrski plezalni tehniki. Tudi ta trak je izdelek Fitz Roy-a. Spo-

znali smo planinski svet okoli Bariloč, videli delo tamošnjih slovenskih andinistov, pa tudi slovensko udejstvovanje v filmu. Pri vsponu na Tronador je bil Franc Jerman med operaterji, Bertonec pa je v več epizodah nadomestil drugega igralca in "odigral" mojstrsko izveden smuški padec. Drugi film, ki ni igra, ampak dokument dogodka, je vsega snel Jerman. Tudi pri tretjem filmu je poleg drugih snemal Jerman v najtežjih položajih, večkrat sam viseč na vrvi, zraven one, ki je služila plezalecma Bertonec kot — poleg Bruna-glavni "junak" se je ponašal tako neprisliljeno naravno kot bi nikjer v bližini ne bilo filmske kamere. Zato tudi že snema Fitz Roy nov velik planinski film z njim.

Občinstvo je spremljalo dogodke na platnu ne le z napeto pozornostjo, ampak tudi s frenetičnim ploskanjem. SPD je ta večer nudilo tudi razglednico s Slovenskim stolpom, ki so ga naši prvi preplezali, objublja pa še druge reprodukcije slovenskih prvenstvenih vsponov in nove filmske dokaze o moči in vztrajnosti slovenskih fantov v Andih.

M.M.

OSEBNE NOVICE

SLOVENKA — ŽRTEV PROMETNE NESREČE V BUENOS AIRES

Vponedeljek, 14. t. m. se je okoli dvanajste ure dopoldne v ulici Eduardo Madero zgodila huda prometna nesreča. Ljudje so na prostoru, ki je določen za potnike čakali na tramvaj. V tem trenutku je privozilo težko motorno vozilo z velikim strojem za planiranje.

Ta je zavozil na prometni otok za pešce ter tam, pritisnil ljudi na tramvajsko vozilo. Pri nesreči je bil takoj mrtev Don Eugenio Garau iz Lanusa, ed. Franca Petelin, ki je bila tudi med čakajočimi ljudmi na tramvaj in Basildo Perez Morales sta pa zadobila težje poškodbe. Oba so z rešilnim avtomobilom prepeljali v bolnišnico Arguerich. Ponesrečeni gdč. Francki Petelin se

LEPO PRIZNANJE SLOVENSKIM ANDINISTOM

V četrtek, 10. t. m. je Club Andino v Bariločah dobil sporočilo od Argentinske smučarske in planinske zveze — FASA —, da so za pripravljatelnost tečaj za himalajsko ekspedicijo določeni sledeči člani omenjenega bariloškega kluba: Otto Meiling, Dinko Bertonec, Tonček Pangerc, Gregorio Ezquerra in Carlos Sonntag. Tečaj se bo vršil, kot je bilo že objavljeno v mendoških gorah na Aconcagui. In tu bodo izvršili tudi končno izbiro andinistov, ki bodo julija odpotovali v Indijo.

zdravstveno stanje zboljšuje. Želimo ji, da bi lahko čimprej zapustila bolnišnico.

Družinska sreča. V družini g. Alfonza Pipana in njegove gospe Tatjane se je 5. julija t. l. rodil sinček Marko. Sina sta dobila tudi g. Jože Selan in njegova gospa Milka, roj. Gladek v Monte Grande. Pri krstu je fantek dobil ime Janez-Karel. Hčerka pa je razveselila družino g. Toneta Tomaževiča in njegove gospe Pavle, roj. Zupan v San Justo. Srečnim staršem naše čestitke.

Obletnica mature. V soboto, 12. julija t. l. so praznovali v Bs. Airesu 40. letnico mature gg. dr. Vinko Zorc, dr. Josip Ermenc in dr. Stanko Schifrer.

Poroka. V ponedeljek, 7. julija t. l. sta se poročila v cerkvi Karmelske Matere božje na Charcasu v Buenos Airesu g. Dr. Lojze Berce in gdč. Alicia Ricci. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova!

Lanus

FARNA PROSLAVA SREBRNOMAŠNIŠKEGA JUBILEJA G. JANEZA HLADNIKA

V nedeljo, 13. julija, je cerkev sv. Jožefa zopet doživela lep dan. Vsa fara je tega dne praznovala srebrnomašniški jubilej našega gospoda Janeza in se mu zahvalila za veliko delo, ki ga je že v tako kratkem času opravil v tej fari. Na proslavo je prišlo kljub počitnicam nad 500 otrok, ki jih je vodilo 40 učiteljic s 4 šol v fari. Otroci so pod vodstvom svojih vzgojiteljic g. Hladniku izrekli pristrane čestitke in mu prinesli polno spominskih darov.

Med mašo je pel slov. cerkveni pevski zbor Vodopivčev mašo, pridigal je župnik sosednje župnije Escalada g. Avgustin Casanova, asistirala sta pa gg. Levstek in Kukovica.

Po maši je bila napitnica v dvorani, kjer so jubilarita pozdravili predstavniki fare in občine.

Popoldne od 16. uri se je spet napolnilo farno dvorišče, kjer je bil postavljen oder in so jubilaritu izrekle svoje čestitke farne ustanove.

TEŽKA IZGUBA

Vsi rojaki, ki prihajajo k maši v Lanusu, so poznali "gospoda Evgenija" t. j. Don Eugenia Garau-a, trgovca v ulici Aguirre. Pri prometni nesreči v ponedeljek, 14. t. m. v Buenos Airesu, je bil ubit. Pok. je bil vzoren krščanski mož, zgleden družinski oče in blagajnik cerkvenega odbora. Vsi ga bomo ohranili v najlepšem spominu. Naj počiva v miru!

Krst so imeli pri Bokaličevih. Krščen je bil Vinko Bokalič, za botra sta bila ujec g. Melhior Igljič in ujna ga Marija, por. Barle.

Krajevni odbor Društva Slovencev v Lanusu vabi na sestanek z zanimivim predavanjem, ki bo v nedeljo 3. avgusta t. l. po jutranji slovenski maši v cerkveni dvorani.

Slovinci iz Lanusa in bližnje okolice pridite polnoštevilno na zanimiv sestanek.

Ramos Mejia

Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia se je konstituiral takole: predsednik Aleksander Majhen, tajnik Janez Rozman, blagajnik Franc Sturm, odborniki: Antonija Čop, Jakob Gregorka, Janez Kokalj in Lojze Sedej.

Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia priredi v nedeljo 3. avgusta t. l. po slovenski službi božji to je ob 8. uri v župnijski dvorani v Ramos Mejia sestanek, na katerega vabi vse člane društva in vse Slovence iz okolice; tudi šolska mladina je povabljena.

Odbor.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

(Nadaljevanje z 2. strani)

željo, da jim čim prej zasije dan svobode. Za tem gredo naše misli, naše delo, temu cilju posvečamo naše žrtve.

1.)— Kot zvesti sinovi svete Cerkev sprejemamo krščansko pojmovanje življenja za temelj tudi v naši borbi za vsakdanji kruh.

Zato:

a.) Izpovedujemo zvestobo socialnemu nauku Cerkev, kakor ga zlasti podajajo papeške soc. okrožnice.

b.) Polagamo največjo važnost na vestno izpolnjevanje poklicnih dolžnosti. Pod čemer posebej razumemo za delavce in nameščence zvesto izvrševanje dela, za delodajalce pa natančno izpolnjevanje obstoječih socialnih zakonov in kolektivnih pogodb.

c.) Toplo priporočamo, da bi se sodelovanje vsaj med slovenskimi podjetniki in delavci razvijalo na podlagi stanovske vzajemnosti, socialne pravičnosti in socialne ljubezni.

2.)— Pogoj za versko, kulturno in narodno ohranitev slovenskega življa v zamejstvu je urejeno družinsko življenje, za kar je v prvi vrsti potrebno primerno družinsko stanovanje, če mogoče lasten dom. Gradnjo lastnih domov in če le mogoče gospodarsko osamosvojitvev priporočamo zato kot najbolj nujno gospodarsko in socialno nalogo.

Za dosego tega cilja je najbolj važna!

a) Samopomoč, ki obstoja v pametni uporabi zasluzka, v zmernosti in urejeni skrbi za zdravje. Po tem pa tudi

b.) Organizirana pomoč, obstoječa v sodelovanju istih poklicev, v medsebojni gospodarski pomoči in združeni vzajemnosti.

3.)— Slovenskim delavcem v zamejstvu priporočamo, da se organizirajo, če mogoče v katoliških sindikatih dotične

dežele, kjer bivajo, ali kjer teh ni, v takih delavskih organizacijah, ki ne nasprotujejo krščanskemu svetovnemu nazoru.

4.)— Priporočamo koristno uporabo prostega časa in to zlasti:

a) Z veselo pripravljenostjo sodelovati pri verskih in kulturnih organizacijah in društvih, ki jih poraja slovensko narodno občestvo.

b.) V vneti prizadevnosti za strokovno usposobljenost, ki je pogoj gospodarskega napredka in gotova pot do gospodarske osamosvojitve.

c.) V skrbi za splošno izobrazbo.

Posebej pozivamo vse, ki so dobre volje na socialni študij in socialno akcijo, ki je posebej priporočena od Cerkev. Obračamo se na delavce, na delodajalce, na vse izobražence zlasti pa na vzgojitelje in na mlajšo duhovščino, da se posveti študiju socialnih problemov in se usposobi za delo med delavstvom, to zlasti z ozirom na razmere v domovini.

5.)— Pozivamo k osnovanju socialnih študijskih krožkov tudi drugod med našimi izseljenci.

6.)— Pozivamo k večji povezanosti in edinstvu našega življa v zamejstvu, ki naj zadobi izraz tudi na socialnem in gospodarskem področju.

7.)— Izpovedujemo odločen boj materializmu in komunizmu.

Materializmu, ki v gospodarstvu pomenja mamonistični kapitalizem, v družabnem življenju pa sebičnost, ki nas razdvaja, jemlje smisel za skupno delo, ubija čut za duhovne vrednote in ljubezen do naroda in domovine.

Komunizmu, čigar žrtve smo mi sami in naša domovina. Proti njegovemu brezboštvu, krvavemu nasilju nad poedince in družbo ter njegovi zviti in lažnjivi propagandi velja boj vseh in povsod.

SLOVENCI PO SVETU

Francija

Junjska številka titovskega komunističnega lista "Bratstvo in jedinstvo", ki ga izdajajo v Parizu, je v članku "Gospodom okrog, LUČI" nesramno napadla slovenske izseljenske duhovnike v Zapadni Evropi. Podpisan je seveda "izseljenec-katoličan". Huduje se, da je list "Naša luč" ponatisnil iz "Slovenskega poročevalca" dekret o prepovedi vero-

uka v šolah v Sloveniji. Čeprav v listu ni bilo nobenega komentarja, le zgolj ponatis, je to strašno zadelo tiste, ki bi radi v kalnem ribarili. Izseljenci morajo po njihovem mnenju slišati le njihov glas in njihovo sleparjenje. Samo skozi njihova očala morajo gledati na domovino. Če smejo ljudje videti doma, kako je Cerkev in vera preganjana, zakaj tega naši rojaki v tujini ne bi smeli vedeti?!

TR

Mendoza

"Zima, zima bela..."

Popolnoma pobeljeni vrhovi, in njih bregovi, so vabili od daleč in od blizu. Poseben avtobus iz San Rafaela, je že navsezgodaj pripeljal staro in mlado, da se poizkusi na smučeh in saneh.

Veseli družbi se je na vabilo predsednika kluba Peucheneche, pridružila tudi slovenska dvojica iz Malargüe, dr. Luskar, njegova gospa Kati in Duhovnik iz Sosneada.

Pod vodstvom dr. Luskarja so pripravili izvrstno progo in se jeli po končanem pripravah spuščati prvi tekmovalci. Le — ta pa je bila silno lahka, in gospa Kati je z močno prednostjo, v času in stilu, zasedla vsa prva mesta med damami. Nepremagljiv je bil njen soprog v slalomu, edini, ki je privozi skozi, med tem, ko ga je Janez posekal v drzni "hajadi".

Gledalci so imeli občutek, da tekmuje le trojica, in proti koncu tekmovanja, kronometrist že ni več polagal važnosti ostalim tekmovalcem. Zabava je trajala skoro dve uri, kar je približno odgovarjalo povprečnim računom. Po končanem tekmovanju je predsednik kluba nagovoril vse navzoče, in sprožil mične debate. Soglasno je bilo sklenjeno, da prevzame smučko šolanje ob nedeljah za dame gospa Luskar, Franc in Janez pa bosta vadila fante za skorajšnje tekmovanje, ko se pomerijo v mesecu avgustu,

v Puente de Inca, z Bariločani in Mendosinci.

Tako so zopet Slovenci, kot v Bariločah, tudi v mendoški provinci poživilo zanimanje med domačimi športniki in znova dokazali da niso prišli v tujino le preživeti ostanek življenja, temveč tudi ohranjati klenost in dvigati ponos.

D.J.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje, julijska številka. Vsečina: En torno al Congreso Católico Nacional Esloveno (—nj—), Za Kristusov sve (Budnik, pesem), Krščanska veroljnost (Dr. Odar), Mednarodni evharistični kongres v Barceloni (M. M.), Poklonični čas (Dr. Gnidovec), Groza med goricami (Stanko Kocipec, proza), Brezmadžna kraljica (Dr. Žakelj), Od vere v Boga do katoličanstva (Dr. Odar), Socialne nevarnosti izseljenstva (Dr. Ahčin), Nečiste skušnjave (Dr. Lenček), Zgrešeno zaupanje (Dr. Hanželič); Po svetu, Doma in na tujem: Kako je s svobodo Cerkev v Sloveniji (Dr. Odar). Vest iz Koroške, "Vrednote", 3, 4 (Dr. Lenček), Božje stezice.

Družabna pravda, julijska številka. Vsečina: Slovenski katoliški socialni delavci pozdravljeni (Rudolf Smersu), Romarji... (L. L. C. M.) Carta de la secretaria de Estado de S.S. Pio XII al presidente de la junta central de la A. C. Argentina con motivo de la Semana

Social, Ob zaključku naše ankete (Milan Majnik), Marija Kraljica Slovencev, chrani nam vero v inteligenčnih poklicih (Ciril Kobal), Poravnavanje in razsodništvo v delovnih sporih (Rudolf Smersu), Socializacija: za in proti (Dr. Ivan Ahčin), Spravni dan slovenskih delavcev (Iz zbirke: Neobjavljeni dokumenti — Hrabroslav Medved), Razmišljanje o "stanu" (Dr. Ludovik Puš), Ocena najnovejše pesniške zbirke dr. Tineteta Debeljaka "Poljub" in Uporabne naloge iz organizacijskega življenja.

Društveni oglasnik NOVE KNJIGE V DRUŠTVENI KNJIZNICI

Novi svet, Družinski list, Chicago. XIV. 1. 1951. 3214.
Jens Peter Jacobsen — Bogomir Stopar: Marija Grubbejeva. 3253.
T. O. Lockkon — Joža Glonar: Zmaga klanca Bjerga. Roman 3254.
Albert Bessieres — dr. Jakob Žagar: Puščava bo cvetela. 3323.
Maryan Moraroski, S. J. Večeri ob Lemanu. 3460.
Dr. Ivan Mohorič: Dr. I. Radoslav Razlag. 3761.
Ivan Jontez: Jutro brez sonca. Roman. 3762.
Škrbec Matija: Rdeča zver, pijana krvi. I. zvezek. 3763.

Pravna posvetovalnica "Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Kako se napravi testament?
Odgovor: Testament ali oporoka more napraviti vsakdo, ki je po civilnem zakoniku (Codigo civil) upravičen prosto razpolagati s svojo imovino.— Civilni zakonik pozna tri navadne načine naprave oporoke:

Instituto de Idiomas GUALEGUAYCHU 2404.

Slovenski, castellano, angleški, letinski, francoski, nemški in italijanski jezik se poučujejo po \$ 20.— mesečno.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

vabi vse Slovence na svoj III. družabni večer s plesom, ki se bo vršil 26. JULIJA 1952 ob 20. uri v Baru "Dekleva", Jorge Newbery 3568

1.) Oporoka, ki jo zapustnik sam spiše in sam podpiše. Vsa oporočna določila mora svojeručno spisati in sam pristaviti datum in svoj podpis. Taka oporoka je lahko spisana v kateremkoli jeziku. Pri taki oporoki ni treba nobene prič.— Ko se ob smrti zapustnika taka oporoka predloži sodišču, jo sodišče smatra za javno listino.

2.) Oporoka, ki jo piše druga oseba, ki ni zapustnik. Da je taka oporoka veljavna, mora biti sestavljena v obliki javne listine, to je, spisati jo mora javni notar. Ob sestavi in podpisu take oporoke morajo biti prisotne tri veljavne prič. Ta listina mora biti sestavljena v službenem, to je kasteljanskem jeziku.

3.) Zapečatena oporoka, ki se predloži javnemu notarju. Tudi tako oporoko mora sestaviti zapustnik sam, jo datirati in podpisati tako, kakor je navedeno zgoraj pod 1.) — Nato jo mora zapečatiti v ovoj, ki ga nekdo nese javnemu notarju. On sestavi v službenem jeziku vpričo treh prič zapisnik o oporoki in zapečateni ovoj priklopi temu zapisniku.

Ustno napravljene oporoke tukajšnji civilni zakonik ne pozna. Kdor želi torej napraviti oporoko, naj jo napravi na enem od zgoraj navedenih načinov. — da ne bo pozneje kakega razočaranja. —

Dalje pozna civilni zakonik olajšani način sestave oporok za primer kakega izrednega stanja, n. pr. vojske, povodnji itd. — Ker veljajo tozadevna zakonita določila le za izredne primere, jih podrobno tukaj ne navajamo. —

OBVESTILA

DEVETI ROMARSKI DAN

Družabne pravde bo letos dne 10. avgusta k Materi božji in Mariji Pomagaj v Lujan.

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

NAKUP ZLATNINE IN UR JE STVAR ZAUPANJA — ZATO KUPUJTE SAMO PRI ZANESLJIVI IN SLOVENSKI TVRDKI PO IZJEMNIH CENAH VAM NUDIMO:

poročni prstani, 18 krt zlato, par	\$ 180.—
uhani v 18 krt zlato	" 42.—
damska zapestna ura posebno lepe izdelave z garancijo	" 145.—
krasna zlata damska zapestna ura, Anker s 15 rubini z zapestnico, vse iz masivnega 18 krt zlata in obložena z bague rubini, s triletno garancijo	" 1450.—

VSA ZLATARSKA IN URARSKA POPRAVILA — strokovno in hitro. Ob sobotah in nedeljah se lahko naše stranke zgleda tudi v našem stanovanju, ki je v isti hiši v prvem nadstropju dto 5, to je Olazabal 2338 dto 5.

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires. T. E. 54-4644

JO-VAR

9

M M M

(ali Matajevega Matica Matic)

PRELJUBA TONČKA

Ko se je Matic po štirinajstih dneh z obvezano glavo vrnil iz zapora, ga je že od daleč iznenadil neznanški hršč in trušč, ki je grmel iz Vrbanove kuhinje. Steklo je žvenketalo po tleh, krozniki in lonci so treskali ob vrata in stene, se s plenkom trkljali in drobili v kupe črepinj. Vsa hiša se je tresla.

Matic je vstopil in prestrašen obstal v obednici; a se je moral naglo umakniti, ker je prav tisti hip treščilo skozi steklo kuhinjskih vrat in za las je manjkalo, da mu ni prifrčal leteči kroznik naravnost v glavo. Vpitje in kričanje pa ga je naravnost glušilo! V kuhinji je razsajal Vrban in v duetu mu je sekundirala žena, vikala in kričala, da je Matica postajala groza. Ko da se bije bitka na življenje in smrt! Na sami Koreji ne more biti huje!

Matic se je urno umaknil v svojo sobo in plaho prislunhlil neusmiljeni bitki. Ko se je ofenziva nekoliko polegla in se je Vrbanovo vpitje ublažilo v neutolažljiv jok in ihtenje, je mogel Matic iz Vrbanovega rohnjenja nekoliko uganiti, za kaj prav za prav gre.

Zavoljo Matica torej!... Lepe reči!...

Pri Bezljajevih je Vrban zvedel za nesramno potegavščino s pismom, ki ga je Vrban v Tončkinemu imenu pisala Maticu... Pri Berdajsovih so mu to pismo pokazali, ker ga je Matic izgubil pri pretepu z Blažetom... Prepoznal je žemno pisavo... Vrbanke se je izgovarjala na Andraža... On je vsega kriv — on jo je naprosil, naj mu piše; ona je samo pisala, narekoval pa ji je Andraž. — A Vrban si ni dal ničesar dopovedati. Če mu pa ga je poslušala? Kaj se vtika v

tuje stvari, in še celo v tako nesramno igro! Ne le Matica, vso hišo in Berdajsove je spravila v sramoto! Da bi se najraje v tla pogreznil, ko si ne upa nikamor več med ljudi! Prokleta babnica, da mu napravlja tako sramoto!...

Do besnosti se je razljutil in Matic je slišal, kako je začelo znova padati po nesrečni ženski. Nevihta se je ponovila, a z nekoliko milejšo ihto. Žena je začela za božjo voljo prositi Vrbanu, naj ji priznane. Z vso svetostjo mu je obljubljala, da se ne bo nikoli več lotila česa takega, da je bila pač zapeljana in da se bo popobljšala... Udarci so prenehali, zato pa se je s tem večjim gnevom nadaljevala ostra Vrbanova pridiga...

Matica so zapustile moči. Ves prepaden je sedel na posteljo in kar groza ga je obhajala ob prestrašenem spoznanju, kako neusmiljeno so si ga privoščili...

Tak tako torej!... Prevara, potegavščina!... Preklete!... In še za takšno ceno, ki jo je plačal!...

Andraž pa Vrbanke...

Le kaj jima je hudega storil, da sta mu tako zoprno zagodla? Vrbanke bi tako vragolijo še prisodil — toda Andraž?!... Svojemu mladostnemu prijatelju, tovarišu v sreči in nesreči takole bridko nabrenka?! Zakaj — in čemu? Nemara v zahvalo, da mu je ponudil tako lepo priloznost za samostojno delo in zaslužek! Celovodstvo kompanije mu je obljubil in zastoj stanovanje v svoji hiši!... Edino, kar je Matic želel v zahvalo, je bilo, da bi mu pomagal pridobiti srce ljubega dekleta! A kako mu je pomagal?!... Kakor če hočeš psu ponuditi klobaso, pa te mrečina ugrizne!... To, kar je bilo Maticu naravnost sveto,

njegovo gorečo ljubezen do Tončke, mu je umazal, potepal v prah!... Tako mu je razrušil in izmalilil ves načrt, da mu ga je za zmirom onemogočil!... Saj si Tončke zdaj še pogledati ne bo več upal! Kje pa! Zelena mora biti nanj, da je joj! Saj je lahko, ko pa jo je spravil, čeprav nehote, v tako sramoto!...

In zakaj, moj Bog, zakaj?! Čez Tončko naj zdaj kar križ napravi!... S Tončko je proč, za vekomaj proč!...

V mestu mu zdaj ni obstanka! Šel bo, bogvedi kam, da ne bo nikogar več srečal, da ne bo nihče več vedel zanj!... V Mendoza?... V Bariloche?... V Misiones?... Na Ognjeno zemljo?...

Glava ga je bolela od grenkega razmišljanja. Vstal je, da bi se preoblekel. A na veliko presenečenje je opazil, da Andraževih stvari ni več v sobi. Odprij je omaro — Andražev kot je bil prazen — tudi Andraževih kovčegov ni bilo več!...

Tako!... Torej jo je vrag odkuril!... Ta preklemani fantalin! Slabo vest ima, seve!...

Taka jeza ga je pograbila, da bi ga pretelkel ko snop, če bi se zdajle prikazal. Seve, Andraž je vedel, kaj ga čaka! Predobro pozna Matica! Zato pa je rajne pofulil in odnesel zdravo kožo.

Pa saj ni še vseh dni konec! Se že še srečata!...

Kar težko mu je bilo, da se ni mogel zdaj znositi nad njim. Pozneje, to dobro ve, ne bo več take volje in Andraž se bo izgovarjal bogvedi kako! Je zvit ko kača. Nedoroznega se bo naredil ko sveti Alojzij in še njemu bo naprtil kako krivdo. Saj! Matic pa je predober. Vsaka prijazna beseda ga poteši — kot ga je že tolikrat... Če bi mu na kdaj pošteno pokazal, da tudi on ne pozna šale, posebno ne v takih rečeh, bi bilo pa nemara drugače!...

Preklemano!

"Kar pobral jo bom, po francosko, da ga nikoli več ne vidim, ne njega, ne

Vrbanke!" je jezno zagodel. "In seveda... tudi Tončke ne!"... je z bridkostjo pomislil. "Nikoli več... S Tončko je za vse večne čase amen!..."

Najbolje stori, da si jo izbije iz glave. Pa iz glave bi si jo nemara že — toda iz srca?... O ljubi Bog!...

Tako mu je bilo hudo, da bi se najraje zjokal... Obšla ga je taka slabost, da je moral kar sest. Šele zdaj je na vse presenečenje zagledal na mizi drobno pismo z njegovim naslovom.

"Od doma?" je pomislil! Kar mило se mu je storilo ob misli na dom, na mirno Matajevino... Kaj bi dal, ko bi se zdajle znašel tam! V naročju zaplanskih gozdov bi se umiril in si utešil bolno srce!...

A kaj je to?... Sanja, ali je resnica?... Izbuljil je oči, obvezo na glavi si je pritisnil visoko na čelo. Srce mu je burno zaplalo. Vso kri mu je pognalo v lica.

Kaj ga spet kdo vleče?... Ali še nimajo zadosti te norčave igré ž njim?... Zgrabila ga je divja jeza in že je hotel pismo strgati na drobno. Pa vendar!...

Tončka Berdajs!...

—?!—

Katera Vrbanke si ga hoče spet privoščiti? Prekvato, ali ga hočejo res popolnoma uničiti? Še zdaj se je komaj izlizal!

Pa tale pisava je druga! Ni Vrbanke! (Osel, da je ni prvič prepoznal!) Vsa lepša in nežnejša je... Res, prava dekliska pisava!

Hitro je razmotal ovoj.

"Spoštovani gospod Matic!"

Saj! Zda pa "spoštovani", ko se mu vse mesto posmehuje!...

Tončka ga lepo prosi, naj ne zameri za tisti nesrečni dogodek ono nedeljo... Da bi se mu to prav gotovo ne zgodilo, če bi bili Berdajsovi vedeli, kako grdo so ga drugi prevarali... Vrbanke da ga je nekaj dni poprej in še tisto nedeljo tako neznanško obrekovala, da so res

Marsikdo še ne ve...

...da so morali v Rimu zaradi premajhne prometa zapreti edino 5 km dolgo podzemsko železnico, ki je peljala od glavnega kolodvora proti baziliki sv. Pavla. Pričeli so jo graditi pred dobrimi tremi leti ter je bila dana v promet pred tremi meseci.

...da je najmanjša komunistična republika na svetu in edina sredi zahodnih držav, San Marino v Italiji, v strahotni finančni stiski ter je njen dolg narasel na 500 milijonov lir. Državnih uslužbencev rdeči oblastniki niso plačali že 15 tednov, državna igralnica, v svobodnih časih privlačnost za turiste, je zaradi razmer zaprta, 16.000 državljanov — sedaj "tovarišev" — pa strada, ker primanjkuje vsega. Kakor povsod v rdečem raj!

...da je znani španski slikar Pablo Picasso, ki ga smatrajo za enega izmed največjih španskih kubističnih umetnikov, izjavil o sebi in o današnji "moderni" umetnosti med drugim tudi tole: "Sebe imam samo za zabavo ljudem, nisem pa nikak velik umetnik, kakor menijo drugi. Spretno sem znal izrabiti neumnost, praznoto in domišljavost ljudi. V umetnosti ljudje nič več ne iščejo duhovnih vrednot, pač pa samo nekaj tuje, ga, izobličene in naravnost škandaloznega. Meni se je posrečilo tem ugoditi in čim manj razumejo moje slike, tem bolj občudujejo nje in mene. Zato sem postal slaven in bogat. Nimam pa poguma, da bi se smatral za velikega umetnika. Veliki umetniki so bili samo taki, kakor Tizian, Michelangelo, Rembrandt, Goya itd."

(Konec v prihodnji številki.)